

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Folkhälsovetenskap 2, 30 hp

Public Health Sciences 2, 30 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT08 , VT09 , VT11 , VT12 , HT12 , VT13

Kurskod	1FH001
Kursens benämning	Folkhälsovetenskap 2
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Folkhälsovetenskap
Nivå	G1 - Grundnivå 1
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för global folkhälsa
Medverkande institutioner	• Institutionen för biovetenskaper och näringslära
Beslutande organ	Programnämnden för Folkhälsovetenskap
Datum för fastställande	2008-01-17
Reviderad av	Programnämnd 5
Senast reviderad	2012-11-19
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2013

Särskild behörighet

Ma C Eng B

Mål

Moment 1: Bestämningfaktorer för hälsa och sjuklighet (Determinants of health and disease/illness) 7,5 hp

Efter genomgången ska studenten kunna:

- Redogöra för huvudsakliga sociala bestämningsfaktorer och hur de påverkar hälsan i Sverige och globalt samt utvecklingen över tid.
- Reflektera kring betydelsen av social position för hälsans fördelning utifrån modeller och teori.
- Reflektera kring betydelsen av genus och etnicitet i relation till sociala bestämningsfaktorer för hälsa

utifrån modeller och teori.

- Diskutera betydelsen av samhällets struktur och organisation för ohälsans nivå och fördelning utifrån modeller och teori.

Moment 2: Sjukdomslära (Basic knowledge of disease and illness) 7,5hp

Studenten ska kunna identifiera och resonera kring:

- Begreppen sjukdom, folksjukdom, sjukdomsklassifikation och sjukdomsburda.
- Orsaker, sjukdomsförlopp och behandling för några av de största folksjukdomarna.

Kunna redogöra för:

- Viktiga fysiologiska funktioner i kroppen, grundläggande anatomi och genetik.
- Kroppens metabolism och samband mellan kost, fysisk aktivitet och hälsa.

Kunna analysera, jämföra och förklara:

- De största folksjukdomarna, både nationellt och globalt, och möjligheter till primär-, sekundär- och tertiärprevention.

Därtill ska studenten kunna:

- Söka efter och värdera ny, relevant kunskap när det gäller sjukdomsorsak och behandlingsriktlinjer.

Moment 3: Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete (Health promotion and disease prevention) 7,5hp

Identifiera och resonera kring:

- Viktiga och förekommande aktörer, roller och arenor i arbetet med interventioner.
- Etisk problematik och värderingars betydelse vid genomförande av sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande interventioner.

Beskriva och redogöra för:

- Olika teorier och modeller för beteendeförändring kring spridning och mobilisering av lokalsamhället.
- Kommunikationens roll i samband med information om hälsa och sjukdom
- Principer för analys av målgrupp för hälsokommunikationsinsatser

Analysera, jämföra och förklara:

- Skillnaden mellan sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Hur planeringsmodeller för sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete kan användas samt också känna till fördelar och nackdelar med modellerna.

Argumentera för:

- Vikten av att forma hälsofrämjande/sjukdomsförebyggande insatser ur ett livsloppsperspektiv

Därtill ska studenten kunna:

- Tillämpa olika teorier och modeller för beteendeförändring, spridning av information och mobilisering vid planering av sjukdomsförebyggande eller hälsofrämjande interventioner.
- Reflektera över förutsättningar som krävs för att hälso- och sjukvården i praktiken ska kunna följa nationella riktlinjer eller strategier för sjukdomsförebyggande arbete.
- Föreslå och utarbeta enklare strategier som kan stödja folkhälsan

Moment 4: Hälspolitik och hälsosystem, (Health policy and health systems) 7,5hp

Efter genomgången ska studenten kunna:

- Redogöra för centrala begrepp med koppling till folkhälsopolitik och hälsosystem i ett internationellt sammanhang.
- Redogöra för uppdrag, roller, styrmedel och struktur för ledande över- och mellanstatliga organisationer.
- Redogöra för beslutsprocesser och styrinstrument inom WHO och EU.
- Redogöra för innehållet i viktiga nationella och internationella hälsopolitiska dokument.
- Redogöra för viktig lagstiftning och reglering inom folkhälsoområdet.
- Redogöra för strategier och folkhälsomål grundade på hälsans bestämningsfaktorer.
- Redogöra för styrmekanismer och uppföljningsmetoder i folkhälsoarbetet.
- Redogöra för folkhälsopolitisk implementering och uppföljning baserad på bestämningsfaktorer och indikatorer.

- Diskutera samhällseffekter av olika utformningar av hälsopolitik och hälsosystem
- Reflektera kring hur hälsoutvecklingen – i ett enskilt land, eller för grupper av länder, eller regioner – kommer att påverkas av en fortsatt globalisering.
- Redogöra för och reflektera över policyprocessen och politiskt beslutsfattande inom hälsopolitik.
- Redogöra för och reflektera över policy och strategier för jämlikhet i hälsa nationellt och internationellt.
- Reflektera kring betydelsen av internationell och nationell lagstiftning och reglering som komplement till andra förebyggande och hälsofrämjande ansatser.

Innehåll

Moment 1: Bestämningfaktorer för hälsa och sjuklighet (Determinants of health and disease/illness) 7,5 hp

Momentet pågår under fem veckor och syftar till att ge en inblick i de sociala bestämningsfaktorerna för hälsa och sjuklighet och hur de påverkar hälsan i olika grupper. Social position, gender och etnicitet problematiseras i förhållande till detta. Betydelsen av samhällets struktur och organisation för ohälsans nivå och fördelning diskuteras.

Moment 2: Sjukdomslära (Basic knowledge of disease and illness) 7,5hp

Momentet syftar till att ge studenten kunskap om kroppens uppbyggnad och funktioner, en förståelse för vad man menar med sjukdom, olika sätt att klassificera sjukdomar och en inblick i hur man beräknar sjukdomsborða. Utöver detta ska studenten också lära sig om några stora folksjukdomar, både nationellt och globalt, i form av orsaker, sjukdomsförlopp och behandling samt folkhälsovetenskapliga aspekter såsom förekomst i olika grupper och preventionsmöjligheter.

Moment 3: Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete (Health promotion and disease prevention) 7,5hp

Syftet med momentet är att ge studenten en översikt inom och teoretisk grund till sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete inom olika arenor.

Momentet inleds med en genomgång av konceptuella och teoretiska perspektiv på hälsa/ohälsa och dess främjande/förebyggande. Här diskuteras bl a hur teorier och modeller för beteendeförändring, spridning och mobilisering (individ, grupp, lokalsamhälle) kan användas för att utforma, genomföra och utvärdera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande interventioner (samhällsanalys, planeringsmodeller, tvärsektoriellt arbete). Detta följs av presentation av aktörer, deras roller och olika arenor för hälsofrämjande/sjukdomsförebyggande arbete och hur konkreta hälsofrämjande/sjukdomsförebyggande insatser inom olika folkhälsoområden ser ut. Därtill behandlar momentet kommunikationens roll i samband med information om hälsa och sjukdom.

Moment 4: Hälsopolitik och hälsosystem (Health Policy and Health Systems) 7,5hp

Kursen behandlar hur utformningen av och innehållet i hälsopolitik och hälsosystem, liksom dess processer, utgör en grundläggande bestämningsfaktor för hälsan och hälsans fördelning i ett samhälle. Det görs med en genomgång av aktuell teoribildning, existerande hälsopolitik och hälsosystem, samt grundläggande folkhälsopolitiska dokument. Detta exemplifieras mer utförligt under kursen för ett par folkhälsoområden. Kursen har därmed ett starkt samhällsperspektiv på folkhälsofrågor, på global, nationell och lokal nivå. Undervisningen är strukturerad efter tre teman: Folkhälsopolitik och hälsosystem, Politiska beslutsprocesser och Folkhälsomål, styrning och uppföljning.

Bestämningfaktorer för hälsa och sjuklighet, 7.5 hp

Betygsskala: VU

Sjukdomslära, 7.5 hp

Betygsskala: VU

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete, 7.5 hp

Betygsskala: VU

Hälsopolitik och hälsosystem, 7.5 hp

Betygsskala: VU

Arbetsformer

Moment 1: Bestämningfaktorer för hälsa och sjuklighet (Determinants of health and disease/illness) 7,5 hp

Momentet baseras på föreläsningar, grupparbeten samt individuella uppgifter. Grupparbeten redovisas i seminarium, och utifrån dessa och kurslitteratur skrivs reflektioner som ingår i portföljen. Utöver individuell kunskapsinhämtning via kurslitteratur och föreläsningar genomförs artikelgranskningar som komplement till kurslitteraturen, samt studiegrupper för att underlätta inläsning av och diskussion kring litteratur.

Moment 2: Sjukdomslära (Basic knowledge of disease and illness) 7,5hp

Föreläsningar, seminarium, PBL, grupparbete, självständig inläsning och instuderingsfrågor.

Moment 3: Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete (Health promotion and disease prevention) 7,5hp

Momentet består av föreläsningar, seminarier, grupparbeten, samt individuell kunskapsinhämtning via kurslitteratur.

Moment 4: Hälsopolitik och hälsosystem (Health Policy and Health Systems) 7,5hp

Föreläsningar, litteraturstudier, projektarbeten och fallstudier.

Föreläsningarna behandlar den teoretiska litteraturen, medan grupparbeten och fallstudier tar upp konkreta policys och policydokument i olika sammanhang, på internationell, nationell och regional/lokal nivå.

Examination

Moment 1: Bestämningfaktorer för hälsa och sjuklighet (Determinants of health and disease/illness) 7,5 hp

I slutet av momentet lämnas en portfölj av uppgifter in, som tillsammans utgör grund för betyg (U/G/VG). För betyget G krävs att studenten har godkänt på samtliga lärandemål. För VG krävs VG på minst tre av nedanstående delar. Portföljen ska innehålla:

- Godkänd dugga på nyckelbegrepp
- Reflektion över diskussionen om global hälsa, 1 sid
- Reflektion över fokus om levnadsvanor, 1 sid
- Motivering till betyg relaterat till lärandemål, 1 sid
- Hemtentamen, 4 sid

Moment 2: Sjukdomslära (Basic knowledge of disease and illness) 7,5hp

Examinationen består i dels godkänt arbete i de obligatoriska momenten med uppnådda uppsatta utbildningsmål, dels godkänt i en skriftlig examination i form av en salskrivning.

I salskrivningen används betygsskalan U/G/VG.

För övriga obligatoriska delar (seminarium, PBL, grupparbete samt instuderingsfrågor) används betygsskalan U/G.

För momentet används betygsskalan U/G/VG.

Moment 3: Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete (Health promotion and disease prevention) 7,5hp

Momentet examineras genom hemtentamen och deltagande i grupparbeten.

För momentet används betygsgraderna U/G/VG. För godkänt (G) på helt moment krävs G på

hemtentamen och deltagande i grupparbeten (alternativt inlämning av individuella uppgifter). För väl godkänd (VG) krävs VG på hemtentamen och G på grupparbeten.

Moment 4: Hälsopolitik och hälsosystem (Health Policy and Health Systems) 7,5hp

Skriftlig individuell tentamen på hela momentet. Deltagande i grupparbeten och fallstudier är obligatoriskt. För momentet används betygsskalan U/G/VG. För G krävs närvaro (alt. kompensering) vid obligatoriska moment samt G på tentamen. För VG krävs närvaro (alt. kompensering) på obligatoriska moment samt VG på tentamen.

Hel kurs:

För betyget G på kursen krävs G på alla fyra momenten. För betyget VG på kursen krävs VG på tre av fyra moment och G på det fjärde.

Obligatoriskt deltagande

Kursledaren/Momentansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro kan kompenseras. Innan studenten deltagit i obligatoriska delar eller kompenserat frånvaro i enlighet med kursledarens anvisningar rapporteras inte studentens resultat för respektive moment i LADOK.

Begränsning av antal provtillfällen

Studenten har rätt att delta i sex provtillfällen. Om studenten ej är godkänd efter fyra provtillfällen uppmanas denna att uppsöka studievägledaren.

Som provtillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som provtillfälle. Provtillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som provtillfälle.

Övergångsbestämmelser

Efter varje kurstillfälle kommer det att erbjudas minst sex tillfällen för examination inom en 2-årsperiod efter kursens slut.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Kursen ges på Svenska

Kursen gavs för sista gången VT 2012 och läggs nu ner. Examination enligt denna kursplan ges sista gången aug 2013 för studenter som inte fullföljt kursen med godkänt resultat.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur, moment 1

Graham, Hilary

Unequal lives : health and socioeconomic inequalities

Maidenhead : Open University Press, 2007 - xx, 215 s.

ISBN:978-0-335-21369-6 LIBRIS-ID:10671906

[Sök i biblioteket](#)

Social determinants of health

Marmot, Michael; Wilkinson, Richard G.

2. ed. : Oxford ; a New York : Oxford University Press, 2006 - 366 p.

ISBN:0-19-856589-5 (pbk) LIBRIS-ID:10040744

[Sök i biblioteket](#)

Obligatorisk litteratur, moment 2

Kompendium "Basal anatomi och fysiologi".

Kompendium om cancer: "Vad är Cancer?" från Cancerfonden samt kap. 2-4 ur boken "Onkologi", (red.) Ringborg, U., Dalianis, T., Henriksson, R.

Barnmedicin

Lindberg, Tor; Lagercrantz, Hugo

3. [rev. och uppdaterade] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2006 - 672 s.

ISBN:91-44-04469-0 LIBRIS-ID:10275612

Observera att endast kapitel 24, "Allergisjukdomar", är obligatoriskt

[Sök i biblioteket](#)

Svanström, Leif

Sjukdomslära

Lund : Studentlitteratur, 2003 - 261 s.

ISBN:91-44-02883-0 (inb.) LIBRIS-ID:9167740

[Sök i biblioteket](#)

Obligatorisk litteratur, moment 3

Antonovsky, Aaron

Hälsans mysterium

2. utg. /b förord av Lennart Levi : Stockholm : Natur och kultur, 2005 - 271 s.

ISBN:91-27-11027-3 LIBRIS-ID:9828174

[Sök i biblioteket](#)

Glanz, K; Rimer, B

Theory at a Glance. A Guide For Health Promotion Practice

2nd edition : Washington, DC : National Institutes of Health, U.S. Department of Health and Human Services., 2005

URL: [Link to pdf](#)

sid 4-46

Jarlbro, Gunilla

Hälsokommunikation : en introduktion

2., [omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2004 - 151 s.

ISBN:91-44-03244-7 LIBRIS-ID:9553220

[Sök i biblioteket](#)

Lehtinen, Ville

Building up good mental health

STAKES, 2008

URL: [Länk till rapporten](#)

Naidoo, Jennie; Wills, Jane; Naidoo, Jennie.t Health promotion

Foundations for health promotion

3rd ed. : Edinburgh ;a New York : Elsevier, 2009

ISBN:978-0-7020-2965-3 LIBRIS-ID:11302668

[Sök i biblioteket](#)

Public Health Nutrition Strategies for Intervention at the Ecological Level, Kap 5 i Public Health Nutrition

Reynolds, K. D; Klepp, K. I.; Yaroch, A. L.; In Gibney, M. Margetts, B. M. Kearney, J. M. & Arab, L.
Oxford, UK; Ames, Iowa : Blackwell Science, 2004
Vetenskapliga artiklar på ca 50 sidor tillkommer.

Obligatorisk litteratur, moment 4

Litteraturen har delats upp efter respektive veckotema i kursen, totalt fem olika tema, fördelat på obl. och rekommenderad litteratur.

Figueras, Josep; McKee, Martin

Health Systems, Health, Wealth and Societal Well-being: Assessing the case for investing in health systems

Open University Press, 2011

Folkhälsopolitisk rapport 2010 : framtidens folkhälsa - allas ansvar

Stockholm : Statens folkhälsoinstitut, 2010 - 174 s.

ISBN:978-91-7257-728-2 LIBRIS-ID:12068832

URL: [Fulltext](#)

[Sök i biblioteket](#)

Folkhälsopolitisk rapport [Elektronisk resurs].

Stockholm : Statens folkhälsoinstitut, 2005 - 536 s.

LIBRIS-ID:10264398

URL: [Fulltext](#)

Hill, Michael J.

The public policy process

5. ed. : Harlow, England : Longman, 2009 - xiii, 331 p.

ISBN:978-1-4058-7352-9 (pbk.) LIBRIS-ID:11830888

[Sök i biblioteket](#)

Kjellström, Tord; Håkansta, Carin; Hogstedt, Christer

Folkhälsa, hållbar utveckling och globalisering

Stockholm : Statens folkhälsoinstitut, 2005 - 284 s.

ISBN:91-7257-330-9 LIBRIS-ID:9890005

URL: [Länk](#)

[Sök i biblioteket](#)

Petersson, Olof

Statsbyggnad : den offentliga maktens organisation

6., [aktualiserade] uppl. : Stockholm : SNS förlag, 2007 - 115 s.

ISBN:978-91-85695-32-4 LIBRIS-ID:10613773

URL: [Hänvisningar till aktuella uppgifter om den offentliga sektorn](#)

[Sök i biblioteket](#)

Vem styr vården? : organisation och politisk styrning inom svensk sjukvård

Blomqvist, Paula

1. uppl. : Stockholm : SNS förlag, 2007 - 248 s.

ISBN:978-91-85695-15-7 LIBRIS-ID:10415714

[Sök i biblioteket](#)

Dessutom tillkommer referenslitteratur (artiklar, rapportutdrag och policydokument, ca 600 s) som delas ut (elektroniskt eller i pappersform) vid kursstart. Dessa används som underlag till grupparbeten.

Fördjupningslitteratur, moment 1

Nedanstående bok samt diverse rapporter och artiklar, varav vissa kommer att finnas länkade till på kurswebben.

Hirdman, Yvonne

Genus : om det stabila föränderliga former

2., [rev.] uppl. : Malmö : Liber, 2003 - 216 s.

ISBN:91-47-07294-6 (korr.) : 397:00 LIBRIS-ID:9059602

[Sök i biblioteket](#)

Rekommenderad litteratur, moment 1

Epidemiology and risk factors; Immigrant Medicine

Jaranson, JM; Ekblad, S; Kroupin, GV; Eisenman, DP; Walker, PF, Barnett ED, (eds)

Sunders, 2007

Finns tillgänglig för nedladdning på kurswebben

Global and regional burden of disease and riskfactors, 2001: Systematic analysis of population health data.

Lopez, AD; Mathers, CD; Ezzati, M; Murray, CJL

Lancet, 2006

Indicators of socioeconomic position (part 2)

Galobardes, B; Shaw, M; Lawlor, DA; Lynch, JW; Smith, GD

JECH, 2006

Lemaitre, G

The integration of immigrants into the labourmarket: the case of Sweden

OECD social, employment and migration working papers. DELSA/ELSA/WD/SEM, 2007

Lopez, AD; Mathers, CD

Measuring the global burden of disease and epidemiological transitions: 2002-2030.

Annals of tropical medicine and parasitology, 2006

Rekommenderad litteratur, moment 2

Sand, Olav

Människokroppen : fysiologi och anatomi

2. uppl. : Stockholm : Liber, 2007 - 544 s.

ISBN:9147084359 (inb.) LIBRIS-ID:10455726

[Sök i biblioteket](#)